UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 07 16 010 5

DR
438
B85

Bursali, Mehmed Tahir
Idare-'i 'Osmaniye zamanında yetişen Kırım mü'ellifleri

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

1464
4/11

بروسه‌لی محمد طاهر

Bursalı, Mehmed Tahir

ادارۀ عثمانیه زماننده یتیشن

قریم مؤلفلری

قریملی مشایخ ، علماء ، شعرا ، مورخین ، اطبا وریاضیونک

تراجم احوال وآثارندن باحثدر .

İdāre-i ʿOsmānīye zamānında
yetişen Ḳırım müʾellifleri

کتابخانۀ سودی

استانبول ـ باب عالی جاده‌سی

۱۳۳۵

[مطبعۀ اورخانیه]

DR
438
B85

افاده

عثمانلی مؤلفلری محرر و مؤلف شهیری بروسه‌لی طاهر بك افندی، بر چوق تدقیقات تاریخیه‌دن صوکرا وجوده کتیرمکه موفق اولدقلری (قریم مؤلفلری) عنوانلی اثرینی رجا واصراریمز اوزرینه ناچیز مجموعه‌مزه[*] اهدا بویورمشلردر. بو نسخه‌مزدن اعتباراً بو امثالنه نادر تصادف اولونور تاریخی شاه اثری مجموعه‌مزده نشر ایتمکه باشلایورز. اثری مطالعه بویوره‌جق ذوات کرامك بالخاصه تاریخه مراق وانجذابی بولونان تاریخجیلرك اثر مذکوردن حددن افزون مستفید و ممنون اولاجقلرینی بیان ایتمکله کسب فخر ایدر وبو مناسبتله‌ده محرر و مؤلف شهیرینی تبریك ایله‌مکی کندیمزه بر وظیفه بیلیرز.

سودی

---

[*] [قریم مؤلفلری] اولجه [قریم مجموعه‌سی] نه درج ایدلمشدر.

قریم مؤلفلری [*]

مشایخ

ابراهیم افندی

شارح فصوص (صوفیه) لی (بالی) افندی خلفاسندن (فلبه) لی (نورالدین زاده) مستخلفلرندن عارف و فاضل بر ذات اولوب (استانبول) ده (تاتار شیخ) نامیله معروف ایدی. (قریم) دن عودتندن صوکره (کوچوك آیاصوفیه) زاویه‌سنده اختیار اقامتله (فاتح) جامع شریفنده حفظندن قرآن کریمی تفسیره باشلادی. (۱۰۰۱) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (ادرنه) قاپیسی خارجنده مرشدینك مدفون بولوندیغی (صیرت تکیه) دینیلن محله دفن ایدلدی. آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه آتیدر:

(۱) تفسیر سورهٔ نور.

(۲) شرح حدیث ان الله تعالی اعطانی سبع المثانی ...

(۳) مدارج الملك المنان فی بیان معارج الانسان (سورة الحشرك آخرنده‌كی آیات کریمه‌نك تفسیرینی وبو بابده‌كی معارف صوفیه ومكاشفات غیبیه‌سنی مبیندر.)

---

[*] قریم شبه جزیره‌سنده‌كی (كفه) دن یتیشن ارباب تألیف (كفه‌وی) شهرتیله و بو شبه جزیره‌نك دیگر قصباتندن یتیشن ذوات (قریمی) شهرتیله بنامدرلر.

(٤) مواهب الرحمن فی بیان مراتب الاکوان (اسمنك دلالت کبی تصوفدن بر اثر اولوب بالمناسبة سلطان (مراد) ثالثك شرق سفرندنده یازلشدر)

(٥) حاشیة علی الجامی

مخدوم عالیلری (شیخ عفیف الدین عبداه) افندیده طبیعت شعریه‌یه مالك فاضل بر ذات اولوب (عفیفی) مخلصلی متصوفانه اشعاری و تورکجه (منظوم عروض) رساله‌سی و (کفیه)ده مفتیلکی واردر طریقت خلوتیه شعباتندن (کلشنی) شعبه‌سی اکابرندن (ادرنه) ده مدفون حضرت (سزایی) خلفاسندن (محمد فقری) افندیده (قدیم) دن یتیشن عرفای مشایخدن اولوب امهات کتب صوفیه‌دن (خواجه عبداه انصاری هروی) نك اثر محققانه‌لری اولان (منازل السائرین) ی واقفانه برصورتده ترجمه ایتمشدر .

سلیم بابا

طریقت قادریه کبارندن و عاشقیندن بر ذات اولوب (استانبول) ده اکمال تحصیلدن صوکره مسلك قضایه سالك اولدی . (بوسنه) قاضیسی ایکن ترك مسلك ایله‌یوب اولا شیخ محمد افندی اسمنده بر ذاته انتساب ایله‌دی ومرشدینك وفاتی جهتیله کوردیکی معنا اوزرینه (کسریه) ده مشایخ قادریه عرفاسندن (حسین) افندیدن تکمیل طریقت ایده‌رك (کوپرولو)ده ارشاد طالبینه باشلادی و (١١٧٠) تاریخلرنده ارتحال ایله‌یوب

بناسنه موفق اولدیغی درکاهه دفن ایدلدی . آثاری غیرمطبوع اولوب بروجه زیردر :

(١) برهان العارفین : اطوار سلوك واحوال عشقدن باحث (١٢) فصل اوزره مرتب تورکجه بر اثر اولوب آرا صیرا عاشقانه الهیاتیده جامعدر .

(٢) مفتاح المشکلات الصادقین وآداب طریق الواصلین : بوده تورکجه تصوفی بر اثر عارفانه‌در . ابیات عاشقانه‌لرندن :

آلدی عقلن جمله وارین بو سلیم دیوانه‌نك
وارلغم جمله آنکدر بن آنك برهانی‌یم

کیتدی کثرت اولدی وحدت جمله عالم سربسر
محو اولوب صورتله اسماء جانه ایردم بن بو کون

حیدر زاده محمد فیضی افندی

طریقت خلوتیه مشایخندن و فضلادن بر ذات اولوب (کفه) لیدر . اکمال تحصیل و تفیضی (استانبول) ده‌در . (١٠٥٥) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . آثاری غیر مطبوع واسملری آتیده مندرجدر .

(١) روضة العباد : حدیث اربعین شرحیدر .

(٢) رساله فی حق الخمر : خمرك اسباب حرمتندن باحثدر .

(٣) رساله فی جواز دوران صوفیه :

(٤) حدائق الاخیار فی حقایق الاخبار : (٢٠) حدیقه اوزره مرتب اخلاق و موعظه‌دن باحث اولوب تاریخ تألیفی

(١٠٥٣) در . بر نسخه‌سی (قیلیج علی پاشا) کتبخانه‌سنده واردر. (قریم) حقنده بر تاریخچه‌سی ده اولدیغی (کلبن خانان) مقدمه‌سنده مذکوردر .

حامد بینوا

طریق خلوتی مشایخندن عارف بر ذات اولوب (استانبول)ده تکمیل سلوکدن صوکره مأموراً للارشاد بولوندیغی (تکفور طاغی) نده (١١٨٥) تاریخنده رحلت ایده‌رك تجدیداً بناسنه موفق اولدیغی درگاه خظیره‌سنه دفن ایدلدی. وحدت وجوددن باحث (رساله‌ٔ توحید) اسمنده‌کی تورکجه اثر عارفانه‌سی مطبوعدر .

احمد افندی

طریق نقشبندی فضلاسندن محقق بر ذاتدر . اکمال تحصیل وطریقت ایله‌دیکی (استانبول) ده ١١٥٦) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (آیوانسرای) قربنده‌کی امیر بخاری مسجدی خظیره‌سنه دفن ایدلدی .

شیخ کبیر (صدرالدین قونوی) حضرتلرینك اجل آثارندن بین المتصوفه مشهور اولان (مفتاح الغیب) اسمنده‌کی اثر غامضلرینی محققانه بر صورتده شرح ایله‌مشدر. آثار سائره‌لری ده اولدیغی آکلاشیلیورسه‌ده مطالعه‌سنه دسترس اولونامامشدر .

حجابی عبدالباقی افندی

مشایخ نقشیه فضلاسندن بر ذات اولوب (باغچه سرای)ایدی،

علوم رسمیه‌یی استیلا تاریخی اولان (١١٨٨) ده (آماسیه) یه هجرتنده (ارکوبی حاجی احمد) افندیدن استکمال ایله‌دی. (١٢٣٨) تاریخنده ارتحال ایله‌یوب (آماسیه) یه بر ساعت مسافه‌ده (زیره) نام محلده کشادینه موفق اولدیغی درگاه خظیره‌سنه دفن اولوندی. آثاری غیر مطبوع و بروجه آتی‌در.

(١) الابکرة المؤتلفة فی شرح امثلة المختلفة: مشهور امثلهٔ عربیه‌نك مفصل صورتده لسان تصوفله شرحیدرکه بر نسخهٔ نادره‌سی کتبخانهٔ عاجزیده موجوددر.

(٢) بادهٔ کوثر

(٣) هدیهٔ هلال

(٤) ایناس والاستیناس

(٥) نکات توحیدیة

(٦) بادهٔ فقر وفنا

(٧) ایقاظ النائم

(٨) تعریف الانسان

علماء

مولانا شرف الدین بن کمال

اعاظم علمادن بر ذات اولوب ابن الفقهاء (شارح المنار) شهرتیله بنامدر. اکمال تحصیلی فقیه مشهور (حافظ الدین محمد بزازی) دندر. (قریم) دن (بروسه) یه هجرتنده (سلطان مراد ثانی) طرفندن مظهر اعزاز و توقیر اوله‌رق

تدریسانه باشلادی و (٨٤٧) تاریخنده ارتحال ایده رك (امیر سلطان) حضرتلری جوارینه دفن ایدلدی . زمانمز تراجم احوال نویسلرندن (ادرنه) لی (بادی) افندی مرحومك (ریاض بلدهٔ ادرنه) اسمنده کی اثرنده (ادرنه) ده وفات ایده رك (زندان آلتنده) (تاتار خان) قبرستاننده (المقام) نامیله معروف محله دفن ایدلدیکی محرردر.

اصول فقهدن مشهور (منار) ی غایت مدققانه بر صورتده شرح ایتمش و کتب فقهیه دن بعضیلرینه واقفانه تعلیقات یازمشدر. بو شرحك مؤلف یازیسیله اولدیغی بعض قرائنله آکلاشیلان بر نسخه سی (کوچوك افندی) کتبخانه سنده واردر .

مولانا سید احمد بن عبداه

پادشاه قدردان فاتح سلطان محمد خانك مظهر حرمت و التفاتی اولان افاخم علما و ارباب تحقیقدن بر ذات عالیدر. آثار فاضلانه لرینك طبعنه همت اولونامادیغندن صیت فضیلتی انتشار ایده مه مشدر. (٨٧٩)ده (استانبول) ده ارتحال ایله یوب اوغلو (محی الدین) افندینك (آغایوقوشنده) بنا ایتدیکی جامع شریف ساحه سنه دفن ایدلدی . اخیراً وفات ایدن اوغلوده یاننده مدفوندر .

آثار محققانه لری .

(١) حاشیهٔ تفسیر بیضاوی: اسمی (مصباح التعدیل فی کشف انوار التنزیل) اولوب بر نسخه سی (اسکدار) ده (آطلاما

طاشى) نده (سليم آغا) كتبخانه‌سنده (عتيق والده سلطان)دن منقول كتابلر مياننده موجوددر .

(٢) شرح مفتاح الغيب : بعض قرائنه كوره خط دست عاليلرى اولان بر نسخهٔ قيمتدارى مذكور كتبخانه‌يى تزيين ايدن كتابلر ميانده‌در . (٨٧٤) تاريخنده تأليف اولونديغى خاتمه‌سندن آكلاشيلان بو اثر دقيق ، بالوجوه شايان تدقيق واستفاده‌در .

(٣) شرح كلشن راز : اكابر متصوفه‌دن (شيخ محمود شبسترى) نك مشهور آفاق اولان اثرينك فارسى العباره شرحيدركه (٨٧٩) ده (استانبول) ده اكمال ايدلمش اولوب بر نسخه‌سى (آياصوفيه) كتبخانه‌سنده موجوددر .

(٤) حاشيهٔ شرح عقائد

(٥) حاشيهٔ تلويح

(٦) شرح لب اللباب : متن اثر مشاهير نحاتدن (سيد عبد الله نقره‌كار) كدر .

(٧) حاشيهٔ مطول : اسمى (معول) در .

(كنه الاخبار) ده (بروسه) ده مدفون اولديغى محررسه‌ده موثوق دكلدر .

صاحب ترجمه (مولاناى قريمى) نك ادبياته اولان وقوف وانتسابلرى وفاتح حضرتلريله مقربيتى بولنان ذوات فاضله ايله مشاعره‌لرى و ممالك عثمانيه‌يه كيفيت نقلى زمانمزك كزيده ومتتبع ارباب علم وقلمندن دياربكرلى (على اميرى) افندى حضرتلرينك نشر بيورمقده اولدقلرى (عثمانلى تاريخ وادبيات

مجموعه‌سی) نك اوچونجی عددنده مدققانه بر صورتده بسط مقال ایلدیکی جهتله بو بابده تفصیلات آرزو ایدنلرك نسخهٔ مذکوره‌یه مراجعت بیورمه‌لری لازم کلیر .

حسین کفه‌وی

فضلای ادبادن بر ذات اولوب استکمال تعلمی (استانبول) ده‌در. دور مدارسله (مکهٔ مکرمه ملالغنه نائل اوله‌رق (١٠١٠) تاریخنده معزولاً (مکهٔ مکرمه) ده ارتحال ایله‌دیکی (شقایق) ذیلی (عطائی) ده مندرج ایسه‌ده (ریاض بلدهٔ ادرنه) ده ختام مأموریتی متعاقب مدرسلکله (ادرنه) یه کلدیکی و براز صوکره وفات ایدمرك (زهرمار) جامع شریفی حضیره‌سنه دفن ایدلدیکی محرردر . اخیراً زیارت ایتدیکم سنك مزارنده : (سلطان المؤلفین کفوی حسین افندی ١٠١٠) عباره‌سی منقوشدر . طبعی مزاح ادیبانه‌یه مائل ایدی . بر نسخه‌سی (حمیدیه) کتبخانه‌سنده موجود اولان (بوستان افروز جنان) اسمنده‌کی (کلستان) شرحنك مقدمه‌سنده ترجمهٔ حالندن و بعض آثارندن بحث ایدییور . آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه آتی‌در :

١ — شرح بخاریٔ شریف الی حدیث غسل .

٢ — شرح مسلم شریف الی نصف .

٣ — شرح دیوان حافظ .

٤ — شرح لامیة العجم .

٥ — رازنامه فی مناقب العلماء والمشایخ (بر نسخه‌سی

حكيم اوغلو كتبخانه سنده موجوددر) برده (سوانح التفأل ولوايح التوفل) اسمنده (فالنامه) سى واردركه قسم اعظمى (حافظ شيرازى) ديوانندن ايديلن تفألاتدن و بونلره دائر ظريفانه حكايتدن باحثدر برنسخه‌سى عاشر افندى كتبخانه سنده‌در .

ابياتندن : مذاق اهلى لبك يادايتسه طوطى قندى وصف ايلر
عجبدر حال عالم بيلمين سويلر بيلن سويلر

مصارعندن : الكله ايتديكك خيرى ديالكله ايله‌مه ضايع

ابو البقاء محب الدين ايوب كفه‌وى

(كفه) مفتيسى (شريف موسى) افندينك مخدوم فضيلتمندى اولوب نيابتله (قدس شريف) و سائر يرلرده بولندقدن صوكره (استانبول) ه عودتله (١٠٩٤) تاريخنده ارتحال ايلدى . (ايوب سلطان) تربهٔ شريفه‌سى اتصالنده مدفوندر . مؤلفات فاضلانه‌لرينك الك مشهورى ساده‌جه (كليات ابى البقاء) اسميله متعارف (كليات علوم ابى البقاء على وفق اللغة) نامنده‌كى اثريدركه نوعما فلسفهٔ لغويه‌دن باحث وامهات كتب لغاتدن معدود ومطبوعدر (مختصر كليات ابى البقاء) اسميله تلخيص ايديلن يازمه برنسخه‌سى وقتيله فهرست الكتبى طرف عاجزيدن ترتيب وتصنيف اولونان (مناستر) كتبخانه سنده واردر . آثار سائره‌سى آتى‌ده مندرجدر .

(١) تحفة الشاهان : علم فقهدن توركجه قيمتدار بر اثر مطبوعدر .

(٢) العقد الفريد : علماء عربدن (ابن عبدربه) ايله

(ملك السعيد) ك ده علم محاضراتدن بواسطه‌كى اثرلرى مطبوعدر .

(٣) حاشيه وضعيه : علم وضعدن بر حاشيهٔ مقبوله اولوب غير مطبوعدر .

(٤) كتاب التبيان فى اعراب القرآن .

بابا قوشى عبدالرحمن افندى

مفسر وفقيه مشهور (ابوالسعود افندى) تلميذلرندن فاضل بر ذات اولوب تكميل تحصيلدن صوكره وطنى اولان (كفه) مفتيلكنه تعيين اولوندى (٩٨٣) تاريخنده ارتحال ايله‌دى . علم فقهدن غير مطبوع (بستان شقايق نعمان) اسمنده بر اثرى واردر مخدومى (مصطفى) افندى ده معارفمند بر ذات اولوب (نظام التواريخ) ى (انيس الملوك) اسميله ترجمه ايتمشدر كه بر نسخه‌سى (حميديه) كتبخانه‌سنده موجوددر .

تفسير قاضى محشيلرندن (محمد بن قدرش) ايله (اقوم الوسائل فى ترجمة الشمائل) محررى (لطف الله) افنديلرده (قريم) دن يتيشن فضلادندرلر .

مولانا ركن الدين احمد بن محمد

سابق الترجمه مولانا (شرف الدين) نك اخص تلاميذندن واافاخم علمادن بر ذات اولوب استادينك اثرينه تبعيتله نشر علم وتأليف آثار ايله امرار حيات ايله‌دى . ميدانه كتيردكلرى (بخارئ شريف) شرحى فضل وكمالنك برهان جليسيدر .

باشنده رعشه اولمقله (مرتعش) لقبيله معروف اولان بوذات (قريم) ده اوتوز سنه قاضيلقده بولوندقدن صوكره (قاهره) يه كلمش و بوراده (دارالعدل) ه مفتى اولمش و (جامع الازهر) وديكر محللرده تدريس علوم ايله مشغول ايدى . (٨٨٣) ده بوراده ارتحال ايتدى . (بخارى) شارحلرندن (عينى) نك شمالى بلده لرده كنديلرندن استفاده و استفاضه ايتديكنى سويله مش اولديغى مشايخك برى وبالكه برنجيسى بو ذاتدر .

عبدالله افندى

علمادن ومشاهير خطاطيندن بر ذاتدر . علم ايله صنعت خطى (استانبول) ده تحصيل ايله دى . ايكى* مقاله بر سانحه اوزره مرتب صنعت و قواعد خطه دائر تورکجه غير مطبوع بر اثرى واردر . (١٠٦٧) تاريخنده ارتحال ايله دى . (ادرنه قاپيسى) خارجنده (ايوب) ه كيدن جاده نك (مصطفى پاشا) دركاهنه دونن يولك صول طرفنده مدفوندر . اساتذهٔ علم خطدن معدوددر .

رشيد احمد افندى

(قريمى زاده)

فضلادن و علم فقه متخصصلرندن اولوب (قريمى زاده محمد) افنديڭ مخدومى در . اكمال تحصيلدن صوكره مسلك موالى يه سلوك ايده رك (ديار بكر) ملاسى و بالترقى اوقاف مفتيسى اولدى . (١٢٧٩) تاريخنده وفات ايده رك (فاتح)

جامع شریفی حظیره‌سنه دفن ایدلدی . علم فقهدن (قریمی زاده مجموعه‌سی) اسمنده‌کی اثری مطبوع و مشهوردر .

عبدالستار افندی

علم فقهده اختصاصی مسلم بر ذاتدر . مدت مدیده (استانبول) مکاتب عالیه‌سنده (فقه) تدریس ایله‌دی و (١٣٠٤) تاریخنده ایفای حج شریفی متعاقب (طائف) ده ارتحال ایتدی .

آثار مطبوعه‌سی :

(١) تشریح القواعد الکلیة فی احکام الفرعیة العملیة

(٢) مدخل فقه

(٣) شرح قواعد المجلة

حبیب الدین علی افندی

فضلای امتدن بر ذات معارف سمات اولوب تألیفه موفق اولدقلری (لوایح فائقه و علائق رائقه علی التفسیر والحدیث والفقه والفرائض) ایله (تصریح) اسمنده‌کی (تلویح) حاشیه‌سی درجهٔ فضل و کمالرینك شاهد عادلیدر . برده (تحفة السلطان) اسمنده بر اثری واردر .

فرخ اسماعیل افندی

تجدد پرور ، متفکر ، فاضل بر ذاتدر . کتخدا زاده ، شانی زاده ، و سائره‌دن مرکب (بشکطاش) سمتنده تشکل

ایدن غیر رسمی و خصوصی انجمن دانشك اعضای فاضله‌سندن ایدی .

بو انجمن ایله اعضای کرامی حقنده (جودت) تاریخیله کتخدا زاده تلمیذلرندن موسیقهٔ همایون فارسی معلمی امین افندینك (مناقب کتخدا زاده) اسمنده‌کی اثر مطبوعنده تفصیلات لازمه مندرجدر .

(مبارك آدم ایدی کوچدی فرح) مصراعنك دلالتی اولان (١٢٥٦) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . ییلدیز سراینك اورته کویه ملاصق جهتنده آثار جزئیه‌سی مشاهده اولونمقده بولونان قبرستانه دفن ایدلدیکی و سنك مزارنده : (عالم عامل، فاضل کامل ، فرخ اسماعیل افندینك قبریدر) عباره‌سنك منقوش اولدیغی (مناقب کتخدا زاده) ده محرردر . آثار فاضلانه‌سی :

(١) تفسیر مواکب : منقح و مطبوع تورکجه بر تفسیر شریفدر . خط دستیله محرر نسخهٔ نفیسه‌سی کتبخانهٔ عمومی‌ده‌در .

(٢) منظوم مثنویٔ شریف ترجمه‌سی : مثنوی شریفك جلد سابعی ظنیله و شاعر مشهور (نحیفی) یه ذیلاً منظوم یدنجی جلد ترجمه‌سی‌در طبیعت شاعرانه‌یه‌ده مالك ایدی . مصارعندن :

بو کون شادم که یار آغلار بنمچون

کفه‌وی محمد افندی

علوم عربیه‌یه وقوفی مسلم فضلادندر . (استانبول) ده

استكمال فيض علومدن صوكره مسلك قضايه سلوك ايدەرك (مدينهٔ منوره) بعده (قدس شريف) قاضيسى تعيين ايدلدى و (١١٦٨) تاريخنده بورادە ارتحال ايتدى آثار فاضلانه‌سى:

(١) اثبات واجب
(٢) حاشيه على الخيالى
(٣) حاشيه على شرح عصام
(٤) حاشيه على الجلال
(٥) حاشيه لارى
(٦) حاشيهٔ ميرزا جان
(٧) شرح بناء
(٨) شرح امثله
(٩) حاشيه على الحسينيه

عبدالنافع افندى

علمادن (عبدالولى) افنديك مخدوم فضائلمندى اولوب (قريم) ليدر . اكمال تحصيل وتفيضى (استانبول) دەدر . علوم مرتبه‌دن علم فقهه انتسابى زيادەايدى (١١١٥) رمضاننده ارتحال ايدەرك (امير بخارى) يه دفن ايدلدى. مفصل (ملتقى) شرحى و كتب متداوله‌دن بعضلرينه حواشى واردر .

مولانا رجب بن ابراهيم

علم قرائت قرآن متخصصلرندن واكابر علمادن بر ذات

اولوب نشأتی (قریم) دندر . وطنی علماسندن تحصیلی بعدالاکمال (سیواس) ه رحلتله اساتذهٔ علم قرائتدن (شیخ محمد شمس الدین بن محمود خبّازی) دن سبعه وعشره و تقریب اخذ ایدەرك (قسطمونی) یه بعده (بروسه) یه عزیمت وبوراده اختیاراقامتله (شیخ القراء) اولدی و(٧٩٥) تاریخنده ارتحال ایلەدی افاضل علمادن سریع الاستحضار براستاد علم اولدیغی (امام جزری) نك غیرمطبوع (طبقات القراء) سنده مندرجدر تعلیم وتقریری تلامیذی طرفندن ضبط وقید ایدلمشدر. مشاهیر قرادن قسطمونیلی (جبریل) افندی، صاحب ترجمەدن قرآات سبعه تحصیل ایتمشدر .

ترجمهٔ حالی (طبقات القرا) ده محرر (امیر بن عثمان صوفی) ده (قریم) دن یتیشن اساتذهٔ علم قرائتدن بر ذات اولوب (٧٣٠) کسور تاریخلرنده (شام) ده ارتحال ایلدی . قاضی القضاة (جلال الدین قزوینی) ایله مخادنت تامەسی وار ایدی. علم قرائتی (ابوبکر تونسی) و (ابراهیم بن غال البدوی) و (احمد بن جباره) دن اخذ ایتدی .

عمر بن صالح افندی

فقهادن بر ذات اولوب (قریم) لیدر . (تحفة الفتاوی) اسمندەکی اثری علم فقهدەکی اختصاصنه شاهد عادلدر .
(١١٥٩) تاریخنده ارتحال ایلدی .

شعراء

حليمكراى

سلطان سليم ثالث دورنده (استانبول) ه كلەرك ادباى عصر ايله كسب الفت ايله‌دى . برمدت صوكره (بهادر كراى) معيتنه (قالغاياق) پايه‌سيله تعيين اولونه‌رق (قريمه) عزيمت وبعدالمصالحة (استانبول) ه عودتله (چتالجه) ده اختيار اقامت ايتدى . (١٢٣٩) تاريخنده ارتحال ايله‌يوب (فرهاد پاشا) جامع شريفى خظيره‌سنه دفن ايدلدى . حكيمانه وعاشقانه اشعارى واردر . ديوانى مطبوع اولديغى كبى (قريم) خانلرينك تراجم احوالندن باحث (گلبن خانان) اسمنده‌كى اثر قيمتدارى‌ده (١٢٨٧) تاريخنده (مطبعهٔ عامره) ده طبع اولونمشدر . بو اثر مندرجات اساسيه‌سى برچوق تاريخ كتابلرى تتبع اولونه‌رق تنوير وايضاح ايدلمك شرطيله و(گلبن خانان ياخود قريم تاريخى) اسميله (١٣٢٧) تاريخنده (قريم) ك متفكر گنجلرندن (عثمان جودى) افندى طرفندن طبع ايدلمشدر .

ابياتندن :

چشم حق بينده اغيار ايله يار ايكيسى بر
باغ توحيدده زيرا گل وخار ايكيسى بر

مرهم بهبود وصلكله طبيبم قيل دوا
مبتلاى درد هجران اولديغم بيلمزميسك ؟

دلبر تجاهل ايتسه بجادر رقيبدن
اولماز كداى دهره شه عالم آشنا

مصارعندن :

اهل توحیدده یوق ایکیلك الله بر
اللهی سورسەك بنی سویلتمه غمم وار
مدارا ایلەمك لازم ایمش اغیاره بیلمزدم
داد الندن کوکلك فریاد الندن کوکلك

ترجیع بندی نقراتی اولان شو :

چشم عالیلی حسرت ایله پرنم ایلەدم
ال عید اکبر ایلەدی بن ماتم ایلەدم

بیتی بین الادبا زبانزددر. (کلبن خان) مطلعندەکی منظومەسندن :

کل هر دم بهار حمد وثنا
درکه واجب الوجوده سزا

کلشن وحدتی معطرادر
خار اغیاردن معرادر

ابتدی کلزار عالمی ایجاد
قیلدی فیض ربیع ایله آباد

حضرت انبیای ذیشانی
قیلدی اول روضه نك نکهبانی

نزهت افندی

ارباب علم و قلمدن بر ذات اولوب مولداً (سیواسلی) اصلاً قریملی در. مطبوعات مدیریتی و سائره کبی برخیلی امور مهمه‌ده بولونه‌رق (١٣٠٤) تاریخنده (سیواس) ده ارتحال ایلدی . آثار مطبوعه‌سی :

(١) ترجمهٔ اظهارالحق: افاخم علمای اسلامیه‌دن (هندی رحمة‌الله) افندی مرحومك اثر مشهورینك جلد اولنك ترجمه‌سیدر که بالوجوه شایان استفاده وانتباه بر اثر دینیدر .

(٢) مغنی‌الکتاب : قواعد ادبیه‌دن باحثدر .

(٣) نزهةالمنشاآت .

(٤) معدل‌الاملا ومکمل‌الانشا .

(٥) کیرلی چیق : اساسی تاریخه مستند ملی بر وقعه‌یی مصوردر .

(٦) لطائف‌المحاضرات : غیر مطبوعدر .

غازی کرای

(قریم) کرایلری ایچنده شهامتجه ، شاعرلکجه بحق تمیز ایدنلردندر . بر آرالق ایرانیلره اسیر اولمشدی . عثمانلی اردوسنه خدماتی سبق ایتمشدر . السنهٔ ثلاثه‌ده انشاد نظم و نثره مقتدر اولوب علم موسیقی‌یه‌ده آشنا ایدی . اموال‌غنائم ایله متین بر قلعه یاپدیرمشدر .

(١٠١٦) ده (آق مسجد) ده مطعوناً وفات ایده‌رك

بنا کرده‌سی اولان جامع شریف حظیره‌سنه دفن ایدلدی .

آثاری :

(١) دیوان : طرز معروف اوزره مرتب اولوب غیر مطبوعدر .

(٢) کل و بلبل : سلطان شعرا (فضولی بغدادی) نك (بنك و باده) سنه نظیره اولوب غیر مطبوعدر .

(٣) مکتوبات : خواجه سعدالدین ، غنی زاده نادری ، حسین کفه‌وی کبی فضلای ادبا ایله اولان مکاتباتی جامع اولوب غیر مطبوعدر .

حماسیاته دائر غزل مشهوری :

زاینه میل ایده‌رز قامت دلجو یرینه
توغه دل باغلامشز کاکل خوشبو یرینه

هوس تیر و کمان چیقمادی اصلا دلدن
ناوك غمزهٔ دلدوز ایله ابرو یرینه

سوره‌ریز تیغمزك ذوق وصفاسن هردم
سینه تنلرله اولان لذت پهلو یرینه

کردن توسنن زینتاده قطاس دلبند
باغلادی کوکلمزی زلفله کیسو یرینه

سوه‌ریز اسب هنرمند صبا رفتاری
بر پری شکل صنم بر کوزی آهو یرینه

کوکلمز شاهد زیبای جهاده ویردك
دلبر ماه رخ و یار پری رو یرینه

سفرلك جوكى چوق اميد وفا بيله ولى
اولدق آشفته‌سى بر شوخ جفا جو يرينه

اولمشيز جان ايله بالله غزايى تشنه
قانى دشمن دينك ايچرز صو يرينه

بوغزل برچوق عثمانلى شعراسى طرفندن تنظير وتخميس ايدلمشدركه (پلونه) شهداسندن پدر اكرم (اسكدار)ى شهيد سعيد (محمد رفعت) بكك تنظيرى ده بوميانده‌در.
(حسين بدرى) پاشامرحومك تخميسى (قافلهٔ شعرا)ده مندرجدر.

رزمى بهادر كراى

سلامت كرايك مخدوم عاليلريدر. درت سنه آلتى آى كرايلق خدمتنده بولونه‌رق اسمى كبى بهادرلقلرى مشهود اولدى: (۱۰۵۰) تاريخنده ارتحال ايده‌رك اجدادى تربه‌سنه دفن ايدلدى. حكيمانه وشاعرانه اشعارى واردر. برغزلندن:

بو چرخ سفله پرور اهل طبعه جود كوسترمز
متاع معرفت كويا زياندر سود كوسترمز

چكر بر پرده دائم ديدهٔ حسرت نكاه اوزره
رخ جانانه باقسه‌م اشك خون آلود كوسترمز

اولوب سنك حوادثدن شكست آينهٔ طبع
مرادم اوزره روى شاهد مقصود كوسترمز

طبابت كوستروب هر زخمه الماس بند ايلر
مروتسز فلك بر مرهم بهبود كوسترمز

نوله آتش اثر اولسه سوادی شعر رزمی‌نك
درونی خانهٔ آتشدر اما دود کوسترمز

ایکنجی منکلی کرای

جامع السیف والقلم (قریم) خانلرندن اولوب ایکی دفعه (خانلق) خدمتنده بولوندی . و (۱۱۵۲) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (باغچه سرای) ده اجدادی یاننه دفن ایدلدی .

بر غزلی :

افتادهٔ دام سر زنجیر جفا ایز
بر زلف سیهکاره قول اولماغه سزا ایز

کر شاه سریردار اولورسه نوله جانان
غمی چکریز بزدخی کوینده کدا ایز

ایتمکلك ایچون خاك رهن دیده‌یه سورمه
هرشام وسحر طالب تشریف صبا ایز

بر نوله صاتارسه بزی اغیاره عجبمی
اول آفت کلچهره‌یه چون باد هوا ایز

ایلرسه نوابی نوله اشعارمی تحسین
بز سلسلهٔ خان قریم منکلی کرا ایز

حاجی سلیم کرای

حسن خدمتی مشهود کرایلردن اولوب سابق الترجمه (رزمی بهادر کرای)ك مخدوم نجابت موسومیدر غزواتندن (اوسکوب)

جوارنده‌کی غزاسنی مصور شاعر مشهور (اوزیجه) لی ثابت افندی‌نك غزانامه‌سندن شهامتی رونمادر .

زهی خدیو علی‌الهمم که دقت ایدوب
اوچ آیده ایکی غزا ایله‌دی بوفق مراد
اسنجه باد عنایت مهب نصرتدن
توز ایتدی طابورنی مسقوفك مثال رماد
بوجاق بوجاق قاچیروب اول لعینی قهراً له
یاقوب ممالکن ایتدی قوناق قوناق برباد
عنان عزمنی عطف ایتدی صوکره اوسکوبه
الده خنجر نصرت بلنده تیغ جهاد
دمت دمت ایدوب اعدایی رأس شمشیری
عجب که دوشدی شتا فصلنه زمان حصاد
یـد مؤید همتله اهل اسلامك
کیدن ممالك بلدانك ایتدی استرداد

(١١١٦) تاریخنده ارتحال ایده‌رك اجدادی یاننه دفن اولوندی .

شریف افندی

شعرای قضاتدن برذات اولوب (تذکرهٔ شعرا) مؤلفلرندن (سالم) افندی‌نك معاصریدر . مذکور تذکره‌ده برغزلی مندرجدر .

بر بیتی

فی‌المثل دهره سلیمان اولسه کورمز اهل دل
آصف بختك ینه بلقیس کام آور لکن

لطفی

شعرای قضاتدن اولدیغی حالده اوضاع رندانه‌یه مغلوب اوله‌رق (١١١٠) تاریخنده (قاسم پاشا) سمتنده اجل قضایه اوغرادی .

برغزلی :

بیلدك جهانده ایشلریمز هپ هوا ایمش
آتش خیالی ایتدیکمز نقش ما ایمش

مضراب دلدن اوکما صاقین نغمهٔ صفا
ساز فلکده تار امل بی‌نوا ایمش

جمع ایله‌مك سخنده مجاز وحقیقتی
مخصوص طبع لطفیٔ شیرین ادا ایمش

ابو بکر رفعت افندی

متمیز ارباب شعر وانشادن برذات اولوب (قریم) لیدر تحصیل وتفیضی (استانبول) ده‌در . بعض وزرانك دیوان افندیلکنده و (١٢٤٦) تاریخنده نجیب پاشانك صره اماننده کتابت وظیفه‌سنده خدمات حسنه ابراز ایله‌دی . واداى حج

شرابنی متعاقب (مدینهٔ منوره) ده ارتحال ایتدی . مطبوع دیوانی واردر . دفعات ایله مالیه ناظری اولان موسی صفوتی پاشانك پدریدر .

(فطین) تذکره‌سنده محرر بر غزلندن :

بر شوخه کوکل ویرکیم اوله مدحه سزا اول
عالمده کرم پیشه اولان شاهه کدا اول

دل خسته‌سی اول اویله طبیب دل و جانك
کیم ایلیه لقمان کبی بیماره دوا اول

شهباز کرای

سالف الترجمه (حلیمکرای) ك فرزند ارجمندیدر ۱۲۵۲ تاریخلرنده (استانبول) ده ارتحال ایله‌دی . (سیرت) مخلصلی اشعاری واردر . (فطین) تذکره‌سنده مندرج بر غزلی :

عاشق شوریده حال زاردر اکلنجه‌مز
کنج غمده دردعشق یاردر اکلنجه‌مز

ایله‌مدك اندیشه یارك زلف پرچینن نوله
حل اولونماز عقدهٔ دشواردر اکلنجه‌مز

بر بولوك پروانهٔ بزم بلاو محنتز
پرتو شمع رخ دیداردر اکلنجه‌مز

صانمانین سیرت بزی اکلنجه‌سز اهل هوا
نی کبی هردمده آه وزاردر اکلنجه‌مز

فاضل محمد پاشا

ارباب فضل وعرفاندن بر ذات اولوب سابق الترجمه (ابو البقاء كفه‌وی) سلاله‌سندندر . مولداً (بوسنه) لی پدری اسبق (صوفیه) قاضیسی (مصطفی نورالدین) افندیدر . اساسلی بر تحصیل كوردكدن صوكره علمی وقلمی خدمات دولتده ایفای حسن خدمت ایله‌دی . (١٣٠٠) تاریخنده (استانبول) ده ارتحال ایتدی . (سجل عثمانی) ده اسكداره مدفون اولدیغی مذكورسه‌ده (غلطه) مولویخانه‌سی خاموشاننده دفین خاك بولوندیغی قویاً مرویدر . طریقةً (مولوی) در فیض (مولانا) دن حصه‌یاب اولدیغنه مفصل مطبوع (اوراد كبیر مولانا) شرحی برهان جلیدر .

مرتب دیوانك بر نسخه‌سی (غلطه) مولویخانه‌سی كتبخانه‌سنده واردر .

زیور افندی

سابق الترجمه (فرخ اسماعیل) افندینك مخدومی اولوب (الولد صنوابیه) سرینه مظهر اولمغه كسب استعداد ایتمكده ایكن (١٢٤٥) تاریخنده و (٢٠) یاشنده ارتحال ایله‌مشدر .

(فطین) تذکره‌سنده مندرج بر قطعه‌سندن :

حیرتسکله کرچه قیلدك قدمی همچو کمان
تیر آهمدن آظالم اجتناب ایتمزمیسك

عبدالله رامز پاشا

مولداً (قریمی) اولوب (استانبول) ده استکمال علم وفضیلتدن صوکره خدمت دولته سلوك ایده‌رك مختلف مأموریتلرده ایفای حسن خدمتله قپودان پاشالغه ارتقا ایلدی .

(۱۲۲۶) تاریخنده (یرکوی) جوارنده مغدوراً شهید ایدلدی و نعش مغفرت نقشی (یرکوی) ه نقل اولونه‌رق خارج قصبه‌ده‌کی مقابر مسلمینه دفن اولوندی . مفصل ترجمهٔ حالی اوغلو (عزت) بكك قپودان پاشالرك تراجم احوالنه دائر تالیف ایتدیکی (خزینهٔ قپودانان دریا) اسمنده‌کی مطبوع اثرنده مندرجدر . اشعارینك برقسمنی حاوی اولان دیوانچه‌سی (۱۲۶۳) تاریخنده (مطبعهٔ عامره) ده طبع اولونمشدر . طریقهٔ مولوی‌یه واقف اسرار مثنوی ایدی . برنجی ترجیع بندی مطلعندن :

نوا یوق بزم غربتده فغان و آهدن غیری
کیمه دمسازاولورسین نالهٔ جانکاهدن غیری
نه همدم وار نه ساقی پس دل کمراهدن غیری
چخط ساغرده یازماز حیفله ایواهدن غیری

سفر ایتسه‌م رفیق اولماز غبار واهدن غیری
قرار ایتسه‌م یرم یوق بزم شیونگاهدن غیری
بزمده لاله یوق داغ دل آگاهدن غیری
گل امید ویرمز بوی یأس جاهدن غیری
صورار یوق خاطرم حزن وغم جانکاهدن غیری
تسلی بخش اولور یوق طالع بدخواهدن غیری

نقرات

غریبم بیکسم یوقدر انیسم آهدن غیری
پناهم دستگیرم قالمادی اللهدن غیری

ایکنجی ترجیع بندندن :

صنع حقه دل اوزاتمه صاقینوب نا بمحل
قطع ایدر خنجر « لا یسئل عما یفعل »
سون الهی سور فعلنده ایتمه جدل
اویله محبوبدر اول فعلی گوزل کندی گوزل
من عرف منزلنه سالك ایسه‌ك کندیکه گل
آتش عشقدن ایستر بو سفرده مشعل
نار عشق ایله یانوب محو وجود ایت اول
نور عرفان خدا سوکره ایدر مشکلی حل
عشق هنگامه‌سیدر شیوهٔ تقدیر ازل
گل گولر بلبل اوقور گریهٔ نالشله غزل

نقرات

کیمی سودی خدا کیمی سودادە قودی
کلی آرایش ایدوب بلبلی غوغادە قودی

کفەوی محمد شفیق دەدە

وطننده تحصیلنی اتمامدن صوکره عشق (مولانا) ایله (قونیه) یه کیده‌رك فیضیاب اولدی . و (١٠٨٢) تاریخنده وفات ایله‌دی . (اسراردەدە) تذکره‌سنده بعض اشعاری مندرجدر . ازجمله :

دل رشتهٔ پیوند هلال اولمادیمی
شایستهٔ اقبال وصال اولمادیمی .

قابلمی دکل وصلکه ایرمه
بن قولوکه احسانه مجال اولمادیمی

باقئ کفەوی

اسمی (عبدالباقی) اولوب (کفه) ده بر خطیب زاده‌در . اکمال تحصیلدن صوکره (مصر) ه کیده‌رك پیر طریقت (ابراهیم کلشنی) حضرتلرندن فیضیاب اولدی وطریقت مولویه‌دن‌ده اخذ فیض ایله‌یوب (شام) مولویخانه‌سنده قاری مثنوی تعیین ایدلدی . تذکرهٔ شعرا مؤلفلرندن (قینالی زاده حسن چلبی) کندیسیله همبزم اولدیغنی نقل ایدییور . (اسرار دده تذکره‌سنده نقراتی بو :

نور ذات اللهه قلبك ايتمك ايسترسه‌ك محل
سور يوزوك درگاه پاك حضرت منلايه كل

اولان برمسدسی مندرجدر. (١٠٠٠) تاريخنده ارتحال ايله‌دی . اهل حال وصاحب عرفان وفضيلت بر ذات ايدی .

مورخين :

شريف موسى افندى

سابق المترجمه (ابى البقـاء ايوب) افنديك پدر فاضليدر . على الاصول اكمال تحصيلدن صوكره وطنى اولان (كفه) ده افتا وتأليفله عمر گذار اولدی . علم فقهده اختصاصی اولديغی كبی علم تاريخده ده انتسابی بولونديغنه برنسخه‌سی (موزهٔ همايون) كتبخانه‌سنده موجود (شمس التواريخ) اسمنده‌كی برجلد اوزره مرتب تاريخ قيمتداری شاهد عادلدر . ابوابی بروجه آتی‌در .

باب اول سياسيات

باب ثانی تواريخ اكابر بريات

باب ثالث اعلان محمودات ومذمومات

باب رابع عجائب مخلوقات

تاريخك باش طرفنده‌كی منظومه‌نك مطلعی :

حمد اول پادشاهه لايقدر
جمله موجوددن او فائقدر

یوغیکن رسم طور موجودات
خلق ایدوب ویردی جمله یه حرکات

ارتحالی وطننده‌در .

وجیهی حسن افندی

دیوان همایون کاتبلرندن ایدی . مولدی (باغچه سرای) ایسه ده نشأتی (استانبول) ده‌در . [۱۰٤۷ دن ۱۰۷۲] تاریخنه قدار یازدیغی تاریخ منقح وشایان وثوقدر . نسخه‌لری (استانبول) کتبخانه‌لرندن حمیدیه ، نور عثمانی ، کوپرولو ، اندرون ، کتبخانه‌لرنده واردر . (اوله مقام وجیهی‌یه جنت فردوس) مصرعنك ناطق اولدیغی (۱۰۸۱) ده (استانبول) ده ارتحال ایله‌دی . تاریخنك مقدمه‌سنده سلطان مراد رابع زماننده (استانبول) ه هجرتنی و (بغداد) سفری اثناسنده قائممقام اولان مصطفی پاشانك وفاتنه قدار مهردارلغنده بولونه‌رق بو مدت ظرفنده ظهور ایدن وقایعی ضبط ایتدیکنی یازییور . طبع شاعرانه‌یه ده مالك ایدی مرتب دیوانك برنسخه‌سی (اندرون همایون) ك (صاریق اوطه‌سی) کتابلری آراسنده موجودر .

ابیاتندن :

لب ارباب دل آلودهٔ شهد نشاط اولماز
قضا آنی نه‌چاره زهر غمدن حصه‌مند ایتمش

عبدالغفار بن حسن افندی

فضلا و مورخیندن بر ذات اولوب آثاری غیر مطبوع ویروجه آتیدر .

(١) حدیث اربعین شرحی : طرز معروف اوزره‌در .

(٢) مجموعه : مختلف مسائل فقهیه‌دن باحث قیمت علمیه‌یی حائز برمجموعه‌در .

(٣) عمدة الاخبار المتنوعه : قریم کرایلرینك احوالنی حاکی (٣٢٩) صحیفه‌دن مرکب بر تاریخ اولوب خط دستیله محرر نسخه‌سی (اسعد افندی) کتبخانه‌سنده‌در .

تاریخ تألیفی (١١٥٧) در .

نوری بك

یوز باشی عثمان نوری بك

محررین عسکریه‌دن تاریخ‌شناس و لسان اشنا بر ذات اولوب تولدی (استانبول) ده پدری (قریم) لیدر . مکتب حربیه‌دن نشأتندن صوکره مکتب مذکوده معلملك مسلکنه داخل اولدی . کنج دینه‌جك برياشده ایکن (١٣٢٧) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (ادرنه قاپیسی خارجنده عائله‌سی قبرستاننه‌دفن ایدلدی . فرانسزجه و آلمانجه‌دن حقیله ترجمه‌یه مقتدر ایدی . آثار مطبوعه‌سی : (١) عبدالحمیدك حیات سیاسیه وخصوصیه‌سی : اوچ جلددن عبارت بو اثرك نصفنی نشر ایتدیسه‌ده وفاتی

دولابیسیله نصف اخیری حقوق پرور رفقاسندن مورخ شهیر (احمد رفیق) بك طرفندن اکمال ایدلمشدر .

(٢) قره‌دکز وبوغازلر مسئله‌سی .

(٣) پیاده تعلیمنامه‌سنك ایضاحی .

(٤) بولوك محاربه‌سی .

محمود بن سلیمان کفه‌وی

سلطان سلیمان قانونی دورنده استانبوله کله‌رك تفیض ایله‌ین برفاضلدر . عربی‌العباره وغیر مطبوع (کتائب اعلام‌الاخبار من فقهاء مذهب النعمان‌المختار) اسمنده‌کی اثری علمای حنفیه‌نك تراجم احوالیله بعض آثارك اسامی وپارچه‌لرینی جامعدر که تراجم احوالی ایله مشتغل ذواته و اوقوتدیغی کتب فقهیه‌نك مؤلفلرینی‌ده بیلمك ایسته‌ین علمایه لزوملی ومفصل دینه‌جك درجه‌ده اثرلردن اولوب ساده‌جه (کتائب) اسمیله‌ده مذکوردر . لسان عربی‌ده‌ده کاتب وشاعر ایدی . بواثرندن باشقا بعض رسائل وتعلیقاتی‌ده واردر . (٩٩٧) تاریخنده (استانبول) ده ارتحال ایله‌دی (کتائب) ك نسخه‌لری (استانبول) کتبخانه‌لرینك برقاچنده موجوددر .

رجمی افندی

وقعه‌نویس مصطفی رجمی افندی

شعرا ومورخیندن بر ذات اولوب (باغچه‌سرای) لیدر .

تذاکر شعرادن (رامز افندی) تذکره‌سنده آق کرمانلی اولدیغی محررسه‌ده موثوق دکلدر . اکمال تحصیل وتفیضی (استانبول) ده‌در . خدمت دولته سلوکندن صوکره بعض مأموریتلرده بولونه‌رق (١١٦٠) تاریخنده طرف دولت عثمانیه‌دن نامهٔ همایون ایله سفیر (ایران) تعیین اولونان (کسریه) لی حاجی (احمد پاشا) معیتنده ایرانه کیدوب کلدیکچون وقایع رسمیه ایله (اسکدار) دن اعتباراً قطع ایتدکاری مراحلك احوال واوصافنی علاوه ایده‌رك مکمل بر (سفارتنامهٔ ایران) قلمه آلمشدر . مرتب دیوانچه‌سی ده واردر . هر ایکیسی ده غیر مطبوعدر . (١١٦٤) ده معمّراً وفات ایله‌دی . (ادرنه قاپیسی) خارجنده مدفوندر . اشعار حکیمانه‌سندن :

شب محو اولوب همیشه نجوم سحر دوغار
انجام انهزامده مهر ظفر دوغار

آبستن صفا وکدر لیال هپ
کون دوغمادن مشیمهٔ شبدن نه‌لر دوغار

اطباء

عزیز بك (میرآلای قریمی عزیز ادریس بك)

حمیت وقدرت علمیه‌سنی طبك تورکجه‌یه تحویلی امرنده بحق اثبات ایله بین‌الاقران بر موقع ممتاز احراز ایله‌ین اطبای

عثمانیه‌نك سرفرازلرندندر . (فن امراض) و (فن تشخیص) ده یدطولی صاحبی ایدی . مولدی (استانبول) ایسه‌ده پدری (قریم) لیدر . مکتب طبیه‌ده اکمال تحصیلدن صوکره (امراض داخلیه) و (فن کیمیا) تدریسیله مشغول اولدیغی کبی تأسیس وترقیسی خصوصنده علوهمتی سبق ایدن (مکتب طبیهٔ ملکیه) یه‌ده مدیر اولمش وامراض داخلیه تدریسی ایتمشدر . فنون طبیه وطبیعیه‌نك غوامضنه واقف اولمقله برابر فن لغات واصول کتابت وانشاده ده بهره صاحبی ایدی .

١٢٩٠ تاریخنده تأسیسنه همت ایلدیکی جمعیت طبیهٔ عثمانیه‌ده ایراد ایتدیکی نطق مشهوردر .

(١٢٩٥) تاریخنده (٣٨) یاشنده ارتحال ایده‌رك (ادرنه قاپیسی) خارجنه دفن اولوندی . آثار مطبوعه‌سی :

(١) کیمیای طبی

(٢) امراض عمومیه

(ریاضیونه) :

حسین رفقی افندی

(قریم) مضافاتندن (طمان) بلده‌سندن اولوب (شام) والیلکنده ارتحال ایده‌رك شیخ اکبر محی‌الدین عربی قربنه دفن اولونان امین پاشانك پدریدر . (مهندسخانه) نك تاریخ کشادی اولان (١٢١٠) تاریخندن اعتباراً (٢٢) سنه (باش

خواجه‌لق) عنوانیله فنون متنوعه تدریس ایله‌ین مهرهٔ ریاضیو-
ندندر. اوزمانکی معلمین وطلبه آراسنده (بویوك حسین افندی)
شهرتیله بنام ایدی . (١٢٣٢) تاریخنده (مدینهٔ منوره) ابنیهٔ
مقدسه‌سنك تعمیرینه مأموراً اعزام اولوندقلری زمان اوراده
وفات ایله‌دی (١٢٦٤) تاریخنده حربیه‌نك درسلرینك تنسیقنده
بویوك همتی کورولمشدر . آثاری :

(١) مجموعة المهندسین : بو اثر حقنده عسکری موزه‌سی
مدیری احمد مختار پاشانك (احوالنامهٔ مؤلفات عسکریهٔ
عثمانیه) سنده ایضاحات لازمه واردر .

(٢) لغم رساله‌سی : (١٢٠٩) ده طبع ایدلمشدر . یازمه
بر نسخه‌سی‌ده (مناستر) کتبخانه‌سنده‌در .

(٣) اصول هندسه : (١٢١٢) تاریخنده طبع اولونان
بو اثرك نهایتنده (ملحوظات واعتراضات) سرنامه‌سیله علم
هندسه‌نك کیفیت تحریر و تقریرینه دائر قیمت علمیه‌یی حائز
بر بحث واردر .

(٤) مثلثات مستویه : آریجه طبع اولوندیغی کبی (اصول
هندسه) نهایتنده‌ده طبع ایدلمشدر .

(٥) تلخیص الاشکال : (١٢٣٩) ده (مصر) ده طبع
اولونمشدر .

(٦) المدخل فی الجغرافیا

(٧) مثلثات مستویه

(٨) خمره جدولی

(٩) اصول استحکامات

(١٠) اصول انشاء طریق

(١١) ارتفاع رساله‌سی : عربجه‌در .

(١٢) فریدة المنیرة فی علم الکره : عربجه وغیر مطبوعدر .

بروسه‌لی : محمد طاهر

ختام

4/12

Bursali, Mehmed Tahir
Idare-'i 'Osmaniye
zamanında yetişen
Kırım mü'ellifleri

3 1761 06980622 2

DR
438
B85